

Fremtidsperspektiver – utfordringer og muligheter

Hvordan vil samfunnsutviklingen påvirke Psykologforeningens faglige og politiske arbeid i årene som kommer? Fire innledere var invitert til lederkonferansen for å tenke høyt.

TEKST:

Nina Strand

FOTO:

Arne Olav L. Hageberg

PUBLISERT 1. juli 2007

PANELDEBATT: Fra venstre Gøril Wiker, Hanne Reichelt, Joar Øveraas Halvorsen, Nikolaj Kunøe og Christl Kvam.

Psykologforeningens kommunikasjonssjef Gøril Wiker ledet paneldebatten – en nyskapning på lederkonferansen. – Forsøk på å forstå fremtiden i lys av tendenser i samtiden har blitt beskrevet som «isfjell-analyse», fordi det som befinner seg under vannflaten, ofte er det viktigste og mest interessante, sa hun. – Men vi tenker at paneldebatten vil gi innspill til foreningens tenkning rundt fremtidige utfordringer og muligheter.

Moderne arbeidsliv

Først ute var Christl Kvam, leder i Akademikerne. En ny generasjon med nye forventninger til arbeidslivet, var hennes utgangspunkt. – I dag ser vi en

arbeidstakergenerasjon som foretrekker å være «online» heller enn «on time». Deres viktigste arbeidsredskaper er hjernen og pcen. Arbeidet defineres i økende grad av oppgaver, istedenfor av arbeidstid. Ansvar, selvrealisering og selvregulering oppfattes som sentrale goder. Den nye typen arbeidstakere ønsker mer fritid fremfor høyere lønn, de vil arbeide i team og har jobben som livsstil, og de vil til topps på karrierestigen. Samtidig ser vi at den raskest økende fraværsgrunn i arbeidslivet i dag er lettere psykiske lidelser. Søvnløshet, stress og ubalanse mellom arbeid og fritid er kjente problemer.

– Vi har i dag en utdanningseksplasjon, og dette er masternes tidsalder, sa Kvam. – Vi må forholde oss til disse nye gruppene. Spørsmålet er hvordan vi skal få denne unge generasjonen til å velge å organisere seg. Vil vi klare å møte deres krav?

Unge utfordringer

Nikolaj Kunøe fra Yngre psykologers utvalg ville også utfordre Psykologforeningen i forhold til en ny generasjon med psykologer. – Vet foreningen nok om denne generasjonen, spurte han. – I dag snakker vi fortere, går fortere, jobber mer og fortere enn før. De unge psykologene bruker kortere tid på å spesialisere seg, og de er offensive i lønnsforhandlinger. Jeg er redd psykologers selvbilde i dag er for mye preget av tenkning fra 70-tallet, med bekymring for «legehegemoniet», noe unge psykologer ikke kjenner seg igjen i.

Fra studentenes utgangspunkt var det nærliggende å peke på det økende antallet masterstudenter i psykologi. Leder i Studentpolitisk utvalg, Joar Øveraas Halvorsen, var opptatt av å løfte frem fagområdene arbeids- og organisasjonspsykologi og ledelse i studiet. – Det er lett å tenke at masterstudiet er mer aktuelt dersom en er interessert i disse feltene, sa han. Halvorsen trakk også frem migrasjonshelse som et viktig felt for psykologene i fremtiden: – Det dreier seg om en gruppe med mye helseproblemer, og som vil representere en like stor utfordring som eldrebølgen.

Brukerperspektiv

– Jeg har reflektert over hva som har overrasket meg mest de siste tjue årene, sa siste innleder i paneldebatten, visepresident Hanne Reichelt. – Det første som slo meg, var den enorme interessen for og fokus på psykisk helse i dagens samfunn. Det andre var hvordan opptrappingsplanen for psykisk helse og et nytt lovverk har ført psykologene inn i maktposisjoner i helsevesenet. Men utnytter vi kompetansen vår godt nok? Når hjelpen frem? Svaret er dessverre nei. Psykologene er med og har makt i systemer som ikke fungerer, sa hun.

– For meg har det vært et sjokk å møte pasienter og pårørende som har blitt dypt krenket i møtet med psykisk helsevern. I samtaler med dem blir jeg utfordret i forhold til hvor gode og dyktige psykologene egentlig er. Pasienter og pårørende stiller spørsmål om taushetsplikten. Dere fagfolk må snakke sammen, sier de, og opplever at vi glemmer oss bak taushetsplikten. Jeg mener at vi nå i større grad må få brukerne i tale, og at fagetikken må bevege seg og tilpasses dette målet.

– Vi psykologer må ikke bli sittende på kontorene våre, sa Reichelt videre. – Drømmen min er at vi skal nå bredere ut med faget vårt gjennom politisk arbeid og gjennom sterke posisjoner i psykisk helsevern. Det foregår spennende prosjekter omkring i landet. Nå håper jeg på en revolusjon innenfor kommunene, med mange nye psykologstillinger. Og jeg håper at psykologene i psykisk helsevern vil bidra i utviklingen av nye arbeidsmåter. Vi må inn i ambulante team, vi må ut på nettet og være fleksible. Slik møter vi best fremtidens utfordringer, avsluttet hun.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 44, nummer 7, 2007, side

TEKST:

Nina Strand, journalist i Tidsskrift for Norsk psykologforening

FOTO:

Arne Olav L. Hageberg, Journalist og nettansvarleg i Psykologtidsskriftet